

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.31.2014.MGrz

z dnia 20 marca 2014 r.

Rada Gminy Kłodawa

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Nr XXXVII/284/14 Rady Gminy Kłodawa z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/187/12 Rady Gminy Kłodawa z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie podziału gminy Kłodawa na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów i granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 28 lutego 2014 r. Rada Gminy Kłodawa podjęła uchwałę w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/187/12 Rady Gminy Kłodawa z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie podziału gminy Kłodawa na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów i granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.

Mocą przedmiotowej uchwały Rada Gminy Kłodawa dokonała zmian w obowiązującym podziale gminy na stałe obwody głosowania w ten sposób, że w opisie granic obwodu głosowania nr 8 usunęła nazwę "Sołectwo Santoczno" oraz dodała obwód nr 9, dla którego granicą obwodu głosowania jest Sołectwo Santoczno, a siedzibą Obwodowej Komisji Wyborczej jest sala wiejska w Santocznie ul. Kasztanowa 3.

Uchwała doręczona została organowi nadzoru w dniu 5 marca 2014 r. Uchwała została również przekazana Komisarzowi Wyborczemu w Gorzowie Wlkp., który w dniu 7 marca 2014 r. zwrócił się do organu nadzoru o stwierdzenie nieważności przedmiotowego aktu.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały organ nadzoru stwierdza, że Rada Gminy Kłodawa podejmując przedmiotową uchwałę istotnie naruszyła prawo, tj. art. 12 § 2 w zw. z art. 13 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U z 2011 r. Nr 21, poz. 112 ze zm.).

Zgodnie z art. 12 § 2, 3 i 11 Kodeksu wyborczego podziału gminy na stałe obwody głosowania dokonuje rada gminy, w drodze uchwały, na wniosek wójta. Stały obwód głosowania powinien obejmować od 500 do 3 000 mieszkańców. W przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami obwód może obejmować mniejszą liczbę mieszkańców. Rada gminy, tworząc obwody głosowania, ustala ich numery, granice oraz siedziby obwodowych komisji wyborczych.

Na podstawie powyższych przepisów rada gminy niewątpliwie jest uprawniona do podjęcia uchwały w sprawie podziału danej jednostki samorządu terytorialnego na stałe obwody głosowania. Zauważyć jednak należy, że Rada Gminy dokonała tego podziału w uchwale Nr XXIII/187/12 Rady Gminy Kłodawa z dnia 28 grudnia 2012 r. W akcie tym rada gminy podzieliła gminę na 8 stałych obwodów głosowania, których numery i granice oraz siedziby obwodowych komisji wyborczych określono w załączniku do uchwały.

Organ nadzoru wskazuje, że obwody głosowania mają charakter stały, a zmiany obwodów głosowania muszą być uzasadnione. Zgodnie z art. 13 § 1 Kodeksu wyborczego wójt przedkłada radzie gminy wnioski w sprawie zmian w podziale na stałe obwody głosowania, jeżeli konieczność taka wynika ze zmian granic gminy, zmiany liczby mieszkańców w gminie lub w obwodzie głosowania. Rada gminy jest zatem uprawniona do zmiany raz ustalonego podziału na stałe obwody głosowania, ale wyłącznie gdy konieczność taka wynika ze zmian granic gminy czy zmiany liczby mieszkańców w gminie lub w obwodzie głosowania.

Z uzasadnienia do uchwały wynika, że obowiązujący do 2012 r. podział gminy na stałe obwody głosowania umożliwiał mieszkańcom Santoczna oraz Rybakowa głosowanie w lokalach wyborczych położonych odpowiednio na terenie każdego z tych sołectw. W przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami, ustawodawca dopuszcza możliwość utworzenia stałego obwodu głosowania, nawet jeżeli liczba mieszkańców danego obwodu jest mniejsza niż 500. Taki uzasadniony przypadek zachodzi w odniesieniu zarówno do sołectwa Rybakowo jak i Santoczno. Lokal wyborczy w Rybakowie jest znacznie oddalony od Santoczna. Funkcjonująca w gminie komunikacja autobusowa nie umożliwia dogodnego dojazdu do obecnie wyznaczonego lokalu wyborczego i wzięcia udziału w głosowaniu. Położenie obu miejscowości w terenie zalesionym, nie stwarza dogodnych warunków dla bezpiecznego poruszania się pieszych po drogach w godzinach, w których odbywa się głosowanie.

W kontekście cytowanych wyżej przepisów taka argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie. W niniejszej sprawie nie doszło do zmiany granic Gminy Kłodawa. Zmiana w podziale Gminy Kłodawa na obwody głosowania mogłaby zatem nastąpić wyłącznie w przypadku zmiany liczby mieszkańców w gminie lub w obwodzie głosowania. Należy tutaj wskazać na przepis art. 12 § 3 Kodeku wyborczego, iż stały obwód głosowania powinien obejmować od 500 do 3 000 mieszkańców. W przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami obwód może obejmować mniejszą liczbę mieszkańców. Ustawodawca określił zatem minimalną i maksymalną liczbę mieszkańców potrzebnych do utworzenia stałego obwodu głosowania. Od momentu dokonania podziału gminy na stałe obwody głosowania liczba mieszkańców w każdym z tych obwodów może ulec zmianie, nie oznacza to jednak, aby każdorazowo w takim przypadku konieczne było dokonanie zmian w podziale na obwody głosowania. Dopóki obwód obejmuje maksymalnie 3000 mieszkańców, dopóty nie należy dokonywać zmian w podziale, który z mocy ustawy jest stały. Dopiero przekroczenie ustawowej liczby mieszkańców w danym obwodzie daje podstawę do dokonania zmian w podziale gminy na stałe obwody głosowania. Z informacji uzyskanych od Komisarza Wyborczego wynika, że dodatkowy stały obwód głosowania liczyłby jedynie 250 mieszkańców, a obwód w Rybakowie 269 mieszkańców, co zgodnie z ww. przepisem bez szczegółowego uzasadnienia nie może prowadzić do utworzenia dwóch stałych obwodów głosowania. Po utworzeniu stałych obwodów głosowania może nastąpić zmiana w podziale gminy na stałe obwody głosowania, ale tylko i wyłącznie, gdy taka konieczność, zgodnie z art. 13 § 1 Kodeksu wyborczego, wynika ze zmian granic gminy, zmiany liczby mieszkańców w gminie lub w obwodzie do głosowania. Taka sytuacja nie ma miejsca, czego nawet nie wskazują autorzy uzasadnienia do podjętej uchwały, chociaż przepis art. 13 Kodeku wyborczego powołują w podstawie prawnej.

Z uzasadnienia do uchwały wynika, że intencją gminnego prawodawcy była zmiana uchwały podjętej już w tym zakresie, z przyczyn logistycznych i dokonanie podziału jednego obwodu głosowania na dwa odrębne. Podział na obwody głosowania o stałym charakterze oznacza, że wszystkie wybory: prezydenckie, parlamentarne, samorządowe czy referenda przeprowadzane są w tych samych obwodach głosowania, utworzonych na tych samych zasadach określonych w ustawie Kodeks wyborczy. Kwestie logistyczne, na które Rada Gminy powołuje się w uzasadnieniu, nie są dostatecznym powodem do dokonania zmiany obwodów głosowania.

Uznać zatem należy, że uchwała Nr XXXVII/284/14 Rady Gminy Kłodawa z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/187/12 Rady Gminy Kłodawa z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie podziału gminy Kłodawa na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów i granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, a mianowicie art. 13 § 1 Kodeksu Wyborczego.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim, w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia, za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Teresa Kaczmarek